

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренцијски савјет

Rješenje
po Zahtjevu za pokretanje postupka Privatne zdravstvene ustanove „Halilić“ Žepče
protiv Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona i Vlade
Zeničko-dobojskog kantona

Sarajevo
februar, 2012. godine

Broj: 02-26-2-06-56-II/11
Sarajevo, 28.2.2012. godine

Na osnovu člana 25. stav (1) tačka e), člana 42. stav (2) i člana 48. stav (1), a u vezi sa članom 4. stav (1) Zakona o konkurenciji («Službeni glasnik BiH», br. 48/05, 76/07 i 80/09), te člana 105. Zakona o upravnom postupku («Službeni glasnik BiH», br. 29/02, 12/04, 88/07 i 93/09), u postupku pokrenutom na osnovu Zahtjeva za pokretanje postupka privrednog subjekta Privatna zdravstvena ustanova “HALILIĆ” Žepče, Ul. Prva b.b., 72230 Žepče, podnesenom putem advokata Edina H. Hrnjića, Ul. Prva b.b., 72230 Žepče, protiv Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona, Ul. dr. A.A. Borića 28B, 72000 Zenica, i Vlade Zeničko-dobojskog kantona, Ul. Kučukovići br. 2, 72000 Zenica, radi utvrđivanja zabranjenog sporazuma, Konkurencijsko vijeće, na 30. sjednici održanoj dana 28.2.2012. godine, donijelo je

R J E Š E N J E

1. Utvrđuje se da Vlada Zeničko-dobojskog kantona članom 17. stav (3) tačka 6. Odluke o osnovama, kriterijima i mjerilima za zaključivanje ugovora između Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona («Službene novine Zeničko-dobojskog kantona» br. 5/06, 3/08, 2/09 i 19/09) sprječava, ograničava i narušava tržišnu konkurenciju na relevantnom tržištu, i ista predstavlja zabranjeni sporazum iz člana 4. stav (1) tačka e) Zakona o konkurenciji.
2. Utvrđuje se da Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona članom 3. Ugovora o međusobnim odnosima, pravima i obavezama apoteka, zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona i domova zdravlja u snabdjevanju lijekova sa liste lijekova koji se mogu propisivati i izdavati na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja, broj: 12/11 od dana 3.3.2011. godine sklopljen između Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona, Doma zdravlja sa stacionarom Žepče i Privatne zdravstvene ustanove “HALILIĆ” Žepče, Ugovora o međusobnim odnosima, pravima i obavezama apoteka, zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona i domova zdravlja u snabdjevanju lijekova sa liste lijekova koji se mogu propisivati i izdavati na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja, broj: 10/11 od dana 3.3.2011. godine sklopljen između Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona, Doma zdravlja Maglaj i Privatne zdravstvene ustanove “HALILIĆ” Žepče i Ugovora o međusobnim odnosima, pravima i obavezama apoteka, zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona i domova zdravlja u snabdjevanju lijekova sa liste lijekova koji se mogu propisivati i izdavati na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja, broj: 10/11 od dana 3.3.2011. godine sklopljen između Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona, Doma zdravlja Zenica i

Privatne zdravstvene ustanove "HALILIĆ" Žepče, sprječava, ograničava i narušava tržišnu konkurenciju na relevantnom tržištu, i isti predstavljaju zabranjeni sporazum iz člana 4. stav (1) tačka e) Zakona o konkurenciji.

3. Nalaže se Vladi Zeničko-dobojskog kantona da u roku od 60 dana od dana prijema ovog Rješenja, izmjeni član 17. stav (3) tačka 6. Odluke o osnovama, kriterijima i mjerilima za zaključivanje ugovora između Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona («Službene novine Zeničko-dobojskog kantona» br. 5/06, 3/08, 2/09 i 19/09), te da u ostavljenom vremenskom roku dostavi na uvid Konkurencijskom vijeću dokaze o izvršenju obaveze.
4. Nalaže se Zavodu zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona da u roku od 90 dana od dana prijema ovog Rješenja, izmjeni član 3. Ugovora o međusobnim odnosima, pravima i obavezama apoteka, zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona i domova zdravlja u snabdjevanju lijekova sa liste lijekova koji se mogu propisivati i izdavati na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja, iz tačke 3. ovog Rješenja, kao i ugovore zaključene sa svim privatnim apotekama na području Zeničko-dobojskog kantona, te da u ostavljenom vremenskom roku dostavi na uvid Konkurencijskom vijeću dokaze o izvršenju obaveze.
5. Izriče se novčana kazna Vladi Zeničko-dobojskog kantona u visini od 20.000,00 KM (dvadesethiljada KM), u smislu člana 48. stav (1) tačka a) Zakona o konkurenciji zbog sklapanja zabranjenog sporazuma koji narušava, ograničava ili sprječava tržišnu konkurenciju, u smislu odredbi člana 4. stav (1) tačka e) Zakona o konkurenciji, koju je dužna platiti u roku od 8 (osam) dana od prijema ovog Rješenja.
6. Izriče se novčana kazna Zavodu zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona u visini od 10.000,00 KM (desethiljada KM), u smislu člana 48. stav (1) tačka a) Zakona o konkurenciji zbog sklapanja zabranjenog sporazuma koji narušava, ograničava ili sprječava tržišnu konkurenciju, u smislu člana 4. stav (1) tačka e) Zakona o konkurenciji, koju je dužan platiti u roku od 8 (osam) dana od prijema ovog Rješenja.
7. U slučaju da se izrečene novčane kazne iz tačaka 5. i 6. ovog Rješenja ne uplate u navedenom roku iste će se naplatiti prisilnim putem, uz obračunavanje zatezne kamate za vrijeme prekoračenja roka, prema važećim propisima Bosne i Hercegovine.
8. Odbija se Zahtjev za pokretanje postupka Privatne zdravstvene ustanove "HALILIĆ" Žepče podnesen protiv Vlade Zeničko-dobojskog kantona i protiv Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona radi utvrđivanja postojanja zabranjenog sporazuma, iz člana 4. stav (1) tačke a), b), c) i d) Zakona o konkurenciji, kao neosnovan.
9. Obavezuje se Vlada Zeničko-dobojskog kantona i Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona da privrednom subjektu Privatne zdravstvene ustanove "HALILIĆ" Žepče nadoknade troškove postupka u jednakim iznosima od 904,00

KM, odnosno u ukupnom iznosu od 1.808,00 KM, u roku od 8 (osam) dana od prijema ovog Rješenja.

10. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u «Službenom glasniku BiH», službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

O b r a z l o ž e n j e

Konkurencijsko vijeće je zaprimilo, dana 7.3.2011. godine pod brojem: 02-26-2-06-II/11, Zahtjev za pokretanje postupka (u daljem tekstu: Zahtjev) privrednog subjekta Privatna zdravstvena ustanova „HALILIĆ“ Žepče, Ul. Prva b.b., 72230 Žepče (u daljem tekstu: Podnosilac zahtjeva), podnesen putem advokata Edina H. Hrnjić, protiv Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona, Ulica dr. A.A. Borića 28 B, 72000 Zenica (u daljem tekstu: Zavod) radi utvrđivanja zabranjenog konkurencijskog djelovanja, u smislu člana 4. Zakona o konkurenciji («Službeni glasnik BiH», br. 48/05, 76/07 i 80/09) (u daljem tekstu: Zakon).

Uvidom u predmetni Zahtjev, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da isti nije jasan i kompletan, u smislu člana 28. stav (1) Zakona, te su Podnosiocu zahtjeva dana 16.3.2011. godine i dana 4.4.2011. godine upućeni zahtjevi, broj: 02-26-2-06-1-II/11 i broj: 02-26-2-06-2-II/11, za dopunu istog i uplatu administrativne takse, u smislu člana 2. Tarifni broj 106. stav (1) tačka f) Odluke o visini administrativnih taksi u vezi sa procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem («Službeni glasnik BiH», br. 30/06 i 18/11).

Zahtjev je dopunjen dana 18.4.2011. godine, podneskom broj: 02-26-2-06-3-II/11 i dokazom o uplati administrativne takse dana 27.5.2011, podneskom broj: 02-26-2-06-4-II/11.

Kompletiranjem predmetnog Zahtjeva, Konkurencijsko vijeće je, na osnovu člana 28. stav (3) Zakona, izdalo, Potvrdu o prijemu kompletnog i urednog Zahtjeva, dana 3.6.2011. godine aktom broj: 02-26-2-06-5-II /11.

1. Pravni okvir predmetnog postupka

Konkurencijsko vijeće je u postupku primijenilo odredbe Zakona, Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta («Službeni glasnik BiH», br. 18/06 i 34/10) i Zakona o upravnom postupku («Službeni glasnik BiH», br. 29/02, 12/04, 88/07 i 93/09).

Konkurencijsko vijeće je također uzelo u obzir i odredbe Zakona o zdravstvenom osiguranju F BiH («Službene novine Federacije BiH», br. 30/97, 7/02 i 70/08), odredbe Zakona o lijekovima F BiH («Službene novine Federacije BiH», br. 51/01 i 29/05), odredbe Odluke o osnovama, kriterijima i mjerilima za zaključivanje ugovora između Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona i zdravstvenih ustanova («Službeni novine Zeničko-dobojskog kantona», br. 5/06, 3/08, 2/09 i 19/09), Pravilnik o određivanju visine veleprodajne i maloprodajne marže lijekova («Službene novine Federacije BiH», br. 40/02 i 50/02), Naredbu o standardima i normativima zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja u pogledu apotekarske djelatnosti

(«Službene novine Federacije BiH», broj 36/05), Kolektivni ugovor o pravima i obavezama poslodavaca i zaposlenika u oblasti zdravstva na teritoriji FBiH («Službene novine Federacije BiH», broj 61/07) i Odluku Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, broj: 4010-08, od dana 12.10.2011. godine u vezi sa apelacijom Javne ustanove Apoteka „Zdravlje“ Zenica.

2. Relevantno tržište

U skladu sa članom 3. Zakona, te čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, relevantno tržište se određuje kao tržište određenih proizvoda koji su predmet obavljanja djelatnosti na određenom geografskom tržištu.

Prema odredbi člana 4. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, relevantno tržište proizvoda obuhvata sve proizvode i/ili usluge koje potrošači smatraju međusobno zamjenjivim s obzirom na njihove bitne karakteristike, kvalitet, namjenu, cijenu ili način upotrebe.

Relevantno geografsko tržište obuhvata cjelokupnu ili značajan dio teritorije Bosne i Hercegovine na kojoj privredni subjekti djeluju u prodaji i/ili kupovini relevantnog proizvoda pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uslovima i koji to tržište bitno razlikuju od uslova konkurencije na susjednim geografskim tržištima.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je relevantno tržište u ovom predmetu tržište usluga snabdijevanja lijekovima osiguranih lica na teret sredstava Zavoda na području Zeničko-dobojskog kantona.

3. Postupak pred Konkurencijskim vijećem

Podnosilac zahtjeva je naveo slijedeće činjenice kao razloge za podnošenje Zahtjeva:

- da je registrovan kod Općinskog suda u Zenici, broj: MBS: 43-05-0007-09, i da se, između ostalog, bavi snabdijevanjem lijekovima sa Liste lijekova koji se mogu propisivati i izdavati na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja, te da je preduslov za snabdijevanje lijekovima sa Liste zaključivanje ugovora sa Zavodom, a da sve elemente ugovora određuje Zavod bez mogućnosti da druga ugovorna strana utiče na sadržaj ugovora, odnosno da se radi o principu, prihvati ili odustani;
- da je Zavod u Pozivu na ugovaranje snabdijevanja lijekovima sa Liste lijekova koji se mogu propisivati i izdavati na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja broj: 03-565/11 od dana 27.1.2011.godine, između ostalog, tačkom 4. obavezao Podnosioca zahtjeva da zaposlenima isplaćuje realne plaće koje predstavljaju iznos prosječno ostvarene plaće u državnim apotekama u 2010. godini, kao i da mjesečno Zavodu dostavlja specifikaciju isplaćenih plaća za uposlenike;
- da je Zavod dana 10.2.2011. godine donio Odluku broj: 01-100-17-22/11 kojom se Podnosiocu zahtjeva, odnosno svim ugovornim apotekama propisuje marža u visini

16%, kao i Odluku broj: 01-100-17-28/10 kojom se ugovorne apoteke obavezuju isplaćivati bruto plaće zaposlenim, najmanje u visini prosječne bruto plate u apotekama u državnom vlasništvu, te je samim tim Zavod, na tržišno neprihvatljiv način uslovio privatne zdravstvene ustanove, pa i Podnosioca zahtjeva, kod zaključivanja ugovora o snabdijevanju lijekovima sa liste, što Podnosiocu zahtjeva donosi gubitak u poslovanju, pogotovo ako se uzme u obzir činjenica da Zavod plaćanje prema privatnim zdravstvenim ustanovama vrši sa odgodom od 240 dana.

U skladu sa izloženim, Podnosilac zahtjeva smatra da su određeni uslovi (utvrđivanje visine plate zaposlenima u privatnim apotekama, visine marže za lijekove i rokovi plaćanja) za zaključivanje predmetnog ugovora u suprotnosti sa Zakonom, te na taj način Zavod dovodi privatne zdravstvene ustanove, uključujući i Podnosioca zahtjeva u nepovoljan položaj u odnosu na apoteke - javne ustanove (u državnom vlasništvu).

Shodno izloženom Podnosilac zahtjeva predlaže Konkurencijskom vijeću da nakon provedenog postupka utvrdi postojanje zabranjenog sporazuma, u smislu člana 4. Zakona i zabrani svako dalje postupanje Zavoda koje narušava tržišnu konkurenciju na štetu Podnosioca zahtjeva.

Analizirajući Zahtjev i dokumentaciju koju je Podnosilac zahtjeva dostavio uz isti, Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da nije moguće bez provedenog postupka utvrditi postojanje povreda Zakona na koje Podnosilac zahtjeva ukazuje, te je na 15. sjednici održanoj dana 8.6.2011. godine, u skladu sa članom 32. stav (2) Zakona, donijelo Zaključak o pokretanju postupka broj: 02-26-2-06-7-II/11 (u daljem tekstu: Zaključak).

U skladu sa članom 33. Zakona, Konkurencijsko vijeće je Zahtjev i Zaključak dostavilo na odgovor Zavodu, dana 9.6.2011. godine aktom brojem: 02-26-2-06-11-II/11.

Zavod je dostavio odgovor na Zahtjev i Zaključak Konkurencijskom vijeću, dana 22.6.2011. godine podneskom broj: 02-26-2-06-13-II/11, kojim u potpunosti osporava Zahtjev, te u bitnom navodi slijedeće:

- da Zavod zaključuje ugovore sa apotekama na bazi Zakona o zdravstvenom osiguranju Federacije BiH, Naredbe o standardima i normativima zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja u pogledu apotekarske djelatnosti, člana 17. Odluke o osnovama, kriterijima i mjerilima za zaključivanje ugovora između Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona i zdravstvenih ustanova (u daljem tekstu: Odluka), te da je navedena Odluka utvrđeni element i predstavlja osnov za zaključivanje ugovora između Zavoda i privatnih zdravstvenih ustanova;
- da je privatnim ustanovama apotekarske djelatnosti propisano da isplaćuju realne plate zaposlenima, a koje predstavljaju najmanje visinu prosječne plate svih ustanova apotekarske djelatnosti u državnom vlasništvu u godini koja prethodi godini za koju se ugovor zaključuje. Ukoliko se na ovaj ili neki drugi način ne bi odredio najniži iznos prosječne plate u ugovornim privatnim apotekama došlo bi se u situaciju da iste

prikazuju zakonski minimum isplaćenih plata za svoje uposlenike, što bi predstavljalo kršenje konkurencije svih učesnika na tržištu, javnih i privatnih apoteka;

- da je jedna od primarnih obaveza Zavoda praćenje uplata doprinosa, te da ukoliko obveznik prikazuje manje plate manja je suma ubranih doprinosa, što direktno ugrožava punjenje penzionih i fondova zdravstvenog osiguranja, odnosno stvara se ambijent za poreske prekršaje i nezakonito sticanje ekstra profita;
- da su javne zdravstvene ustanove apotekarske djelatnosti potpisnice Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavaca i zaposlenika u oblasti zdravstva na teritoriji FBiH i primjenjuju odredbe tog ugovora koji se odnosi na najmanji iznos plata, dok privatne zdravstvene ustanove nisu obavezne da primjenjuju Kolektivni ugovor, i u pravilu ga ne primjenjuju, te nemaju zakonske smetnje da isplaćuju niže plate u odnosu na javne ustanove;
- da prihodi privatnih zdravstvenih ustanova po osnovu izdavanja lijekova sa esencijalne liste iznose 1/3 ukupnih prihoda, te da su rokovi plaćanja za izdate lijekove jedinstveni za sve ustanove, kako javne tako i privatne.

Na osnovu navedenog Zavod smatra da u navedenom slučaju ne postoji povreda Zakona, te predlaže Konkurencijskom vijeću da Zahtjev odbije kao neosnovan.

U daljem toku postupka, obzirom da se radi o predmetu sa strankama sa suprotnim interesima, Konkurencijsko vijeće je održalo usmenu raspravu, u skladu sa članom 39. Zakona. Usmena rasprava je održana dana 13.10.2011. godine u prostorijama Konkurencijskog vijeća, i ispred Podnosioca zahtjeva istoj je prisustvovao advokat Edin H. Hrnjić i stručni pomagač Irina Hrnjić, a ispred Zavoda punomoćnik Begić Haša. Tokom usmene rasprave stranke su se izjasnile da u cjelosti ostaju kod prethodno datih navoda (Zapisnik sa usmene rasprave akt broj: 02-26-2-06-38-II/11).

Nakon usmene rasprave, Podnosilac zahtjeva je dana 14.11.2011. godine Konkurencijskom vijeću dostavio dopunu Zahtjeva, podneskom zaprimljenim pod brojem: 02-26-2-06-39-II/11, u kojoj navodi da Zahtjev proširuje i na Vladu Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Vlada Ze-do).

Podnosilac zahtjeva u dopuni Zahtjeva navodi da Vlada Ze-do članom 17. Odluke sprječava, ograničava i narušava tržišnu konkurenciju na tržištu usluga izdavanja lijekova osiguranim licima na teret novčanih sredstava Zavoda, u smislu člana 4. stav (1) pod e) Zakona.

Imajući u vidu činjenicu da se u predmetnom slučaju radi o osjetljivom tržištu, te da je s obzirom na proširenje Zahtjeva, bilo potrebno izvršiti dodatne analize za utvrđivanje činjeničnog stanja i ocjenu dokaza, Konkurencijsko vijeće je donijelo na 22. sjednici održanoj dana 29.11.2011. godine Zaključak o dopuni Zaključka o pokretanju postupka i produženju roka za donošenje rješenja, broj: 02-26-2-06-7-II/11, kojim se Zahtjev proširuje i na Vladu Ze-do i produžuje se rok za donošenje konačnog rješenja za dodatna 3 (tri) mjeseca.

U skladu sa članom 33. Zakona, Konkurencijsko vijeće je dana 29.11.2011. godine, aktom broj: 02-26-2-06-43-II/11, navedeni Zaključak i Zahtjev dostavilo Vladi Ze-do na odgovor.

Vlada Ze-do u svom odgovoru, dostavljenom Konkurencijskom vijeću dana 19.12.2011. godine, podneskom broj: 02-26-2-06-46-II/11, navodi slijedeće:

- da je članom 38. stav (1) Zakona o zdravstvenom osiguranju F BiH, utvrđeno da ugovori između Kantonalnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvenih ustanova, odnosno privatnih zdravstvenih radnika sadrže: vrstu, obim i kvalitet zdravstvenih usluga koje zdravstvena ustanova pruža osiguranim licima, naknade koje kantonalni zavod zdravstvenog osiguranja plaća za pružanje ugovornih usluga, način obračunavanja i plaćanja usluga i druga uzajamna prava i obaveze ugovarača, a u stavu (2) istog člana propisano je da će se osnovi, kriteriji i mjerila za zaključivanje navedenih ugovora odrediti kantonalnim propisima;
- da je na osnovu Zakona o zdravstvenog osiguranja F BiH Vlada Ze-do donijela Odluku, te da je ista pravilna i na zakonu zasnovana i da apsolutno ne narušava konkurenciju na tržištu lijekova.

U daljem toku postupka, a imajući u vidu da je Konkurencijsko vijeće donijelo Zaključak o dopuni ranije donesenog Zaključka o pokretanju postupka kojim se postupak proširuje i na Vladu Ze-do, Konkurencijsko vijeće je odlučilo održati drugu usmenu raspravu.

Usmena rasprava je održana dana 17.1.2012. godine u prostorijama Konkurencijskog vijeća kojoj je u ime Podnosioca zahtjeva prisustvovao advokat Edin H. Hrnjić, u ime Zavoda punomoćnici Haša Begić i Omer Avdaković, a u ime Vlade Ze-do punomoćnik Hajrudin Hedžić. Tokom usmene rasprave Podnosilac zahtjeva se izjasnio da u cjelosti ostaje kod Zahtjeva, naknadno dostavljenim aktima, kao i izjavama na zapisnik sa usmene rasprave održane dana 13.10.2011. godine.

Predstavnici Zavoda su takođe izjavili da ostaju kod svojih navoda datih u odgovoru na Zaključak, kao i navoda datih na predhodnoj usmenoj raspravi održanoj dana 13.10.2011. godine.

Punomoćnik Vlade Ze-do se izjasnio da u potpunosti ostaje kod navoda datih u odgovoru na Zaključak, te da u cjelosti podržava iskaze Zavoda date na prvoj usmenoj raspravi, te u spis je priložio Odluku Ustavnog suda, broj: AP-4010/08 od dana 12.10.2011. godine, koja se odnosi na apelaciju Javne ustanove Apoteka „Zdravlje“ Zenica protiv presude Vrhovnog suda Federacije BiH broj: 070-0-Rev-07-001100 od dana 14.10.2008. godine, presude Kantonalnog suda u Zenici, broj: 004-0-Pž-06-000 018 od dana 2.4.2007. godine i presude Općinskog suda u Zenici, broj: Ps-1777/04 od dana 18.10.2005. godine.

4. Ocjena dokaza

Konkurencijsko vijeće je u postupku utvrđivanja zabranjenog sporazuma iz člana 4. stav (1) Zakona na neosporan način utvrdilo slijedeće činjenice:

- da Zavod zaključuje ugovore sa privatnim apotekama na osnovu Zakona o zdravstvenom osiguranju F BiH, Naredbe o standardima i normativima zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja u pogledu apotekarske djelatnosti, kao i člana 17. Odluke;
- da član 38. Zakona o zdravstvenom osiguranju F BiH propisuje da ugovori između kantonalnog zavoda zdravstvenog osiguranja i privatnih zdravstvenih ustanova sadrže: vrstu, obim i kvalitet zdravstvenih usluga koje zdravstvena ustanova pruža osiguranim licima, naknade koje Kantonalni zavod zdravstvenog osiguranja plaća za pružanje ugovornih usluga, način obračunavanja i plaćanja usluga i druga uzajamna prava i obaveze osiguranika, dok je stavom 2. istog člana propisano da će se osnovni, kriteriji i mjerila za zaključivanje navedenih ugovora odrediti kantonalnim propisima;
- da je na osnovu člana 38. Zakona o zdravstvenom osiguranju F BiH Vlada Ze-do donijela Odluku dana 24.2.2006. godine, te da član 17. iste Odluke, između ostalog, propisuje uslove koje ustanove apotekarske djelatnosti moraju ispunjavati kako bi Zavod sa njima zaključio ugovore o snabdijevanju osiguranih lica lijekovima, a da je jedan od uslova ((stav (3) tačka 6. Odluke)) da se u kontinuitetu od momenta zaključenja ugovora sa zdravstvenom ustanovom apotekarske djelatnosti, isplaćuju realne plate zaposlenima koje predstavljaju najmanje visinu prosječnih plata svih ustanova apotekarske djelatnosti u državnom vlasništvu u godini koja prethodi godini za koju se ugovor zaključuje;
- da je Zavod u Pozivu na ugovaranje snabdijevanja lijekovima sa Liste lijekova koji se mogu propisivati i izdavati na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja broj: 03-565/11 od dana 27.1.2011.godine, između ostalog, tačkom 4. obavezao Podnosioca zahtjeva da zaposlenima isplaćuje realne plate koje predstavljaju iznos prosječno ostvarene plate u državnim apotekama u 2010. godini, kao i da mjesečno Zavodu dostavlja specifikaciju isplaćenih plata za uposlenike;
- da je Upravni odbor Zavoda na osnovu člana 20. Statuta donio Odluku, broj: 01-100-17-28/10 dana 10.2.2010. godine, kojom se u članu 1. utvrđuje da prosječna bruto plata ustanova apotekarske djelatnosti u državnom vlasništvu u 2010. godini iznosi 1.483,10 KM, a član 2. iste Odluke propisuje da su ugovorne privatne apoteke dužne u 2011. godini isplaćivati bruto plate zaposlenima najmanje u visini prosječne plate iz člana 1. Odluke;
- da je Zavod sa Podnosiocem zahtjeva sklopio slijedeće ugovore: Ugovor o međusobnim odnosima, pravima i obavezama u snabdijevanju lijekova sa liste lijekova koji se mogu propisivati i izdavati na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja, broj: 12/11 od dana 3.3.2011. godine sklopljen između Zavoda, Doma

zdravlja sa stacionarom Žepče i Privatne zdravstvene ustanove Apoteka „HALILIĆ“; Ugovor o međusobnim odnosima, pravima i obavezama u snabdijevanju lijekova sa liste lijekova koji se mogu propisivati i izdavati na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja, broj: 10/11 od dana 3.3.2011.godine, sklopljen između Zavoda, Doma zdravlja Maglaj i Privatne zdravstvene ustanove Apoteka „HALILIĆ“ i Ugovor o međusobnim odnosima, pravima i obavezama u snabdijevanju lijekova sa liste lijekova koji se mogu propisivati i izdavati na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja, broj: 12/11 od dana 3.3.2011. godine sklopljen između Zavoda, Doma zdravlja Zenica i privatne zdravstvene ustanove Apoteka „HALILIĆ“, koji u tački 3. sadrže odredbe kojom se određuje visina realnih plata zaposlenika u privatnim ustanovama apotekarske djelatnosti;

- da se Kolektivni ugovor o pravima i obavezama poslodavaca i zaposlenika u oblasti zdravstva na teritoriji FBiH, kojim se, između ostalog, uređuju pitanja plata i naknada, primjenjuje na javne zdravstvene ustanove apotekarske djelatnosti, i ne mogu se primjenjivati na privatne ustanove apotekarske djelatnosti.

Konkurencijsko vijeće u postupku je pribavilo podatke od svih zavoda zdravstvenog osiguranja sa područja Federacije Bosne i Hercegovine o načinu zaključivanja ugovora sa apotekama koje mogu osiguranicima izdavati lijekove na recept na teret novčanih sredstava zdravstvenog osiguranja (podnesak broj: 02-26-2-06-17-II/11, podnesak broj: 02-26-2-06-18-II/11; podnesak broj: 02-26-2-06-32-II/11, podnesak broj: 02-26-2-06-33-II/11; podnesak broj: 02-26-2-06-34-II/11, podnesak broj: 02-26-2-06-35-II/11; podnesak broj: 02-26-2-06-36-II/11; podnesak broj: 02-26-2-06-38-II/11; podnesak broj: 02-26-2-06-40-II/11).

Član 4. stav (1) tačka e) Zakona određuje da su zabranjeni sporazumi, ugovori, pojedine odredbe sporazuma ili ugovora, zajednička djelovanja, izričiti i prešutni dogovori privrednih subjekta, kao i odluke i drugi akti privrednih subjekta (u daljnjem tekstu: sporazumi) koji za cilj i posljedicu imaju sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišne konkurencije na relevantnom tržištu, a koji se odnose na zaključivanje takvih sporazuma kojima se druga strana uslovljava da prihvati dodatne obaveze koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u vezi s predmetom sporazuma.

Vlada Ze-do i Zavod, u smislu člana 2. Zakona, kao tijela državne uprave, svojim djelovanjem, odnosno Odlukom i ugovorima koji proizilaze iz člana 17. Odluke, indirektno su uticali na tržište na način da su uslovljavali apotekarske ustanove da prilikom zaključivanja ugovora sa Zavodom prihvate i dodatne obaveze koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u vezi s predmetnim sporazumima jer je članom 17. Odluke i članom 3. Ugovora o međusobnim odnosima, pravima i obavezama apoteka, Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko – dobojskog kantona i domova zdravlja u snabdijevanju lijekova sa liste lijekova koji se mogu propisivati i izdavati na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja propisana obaveza ustanovama apotekarske djelatnosti da isplaćuju realne plate uposlenima, a koje predstavljaju najmanje visinu prosječne plate svih ustanova apotekarske djelatnosti u državnom vlasništvu u godini koja prethodi godini za koju se ugovor zaključuje, što predstavlja prijetnju nastanku direktnog

štetnog uticaja na poslovanje privrednog subjekta, odnosno apoteke, zbog toga što visina plate, kao finansijske kategorije prvenstveno zavisi od finansijskog poslovanja privrednog subjekta, te kao takva ne može predstavljati dodatnu obavezu koju apoteke moraju prihvatiti prilikom potpisivanja ugovora sa Zavodom.

Cijeneći sve izvedene dokaze a posebno odredbe člana 17. Odluke, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da Vlada Ze-do i Zavod sprječavaju, ograničavaju i narušavaju tržišnu konkurenciju na relevantnom tržištu, u smislu člana 4. stav (1) tačka e) Zakona o konkurenciji.

Na osnovu analize dostavljenih podataka i ugovora Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da svi kantoni primjenjuje odredbe Zakona o zdravstvenom osiguranju FBiH, te da njihovi ugovori sa ugovornim apotekama ne sadrže odredbe kojima se određuje visina plaća koje su privatne apoteke dužne isplaćivati svojim uposlenicima.

Konkurencijsko vijeće iz navedenoga je utvrdilo da predmetna Odluka i navedeni ugovori ograničavaju, sprječavaju i narušavaju tržišnu konkurenciju na relevantnom tržištu, te se provođenje istih smatra zabranjenim konkurencijskim djelovanjem, u smislu člana 4. stav (1) tačka e) Zakona, jer se druga strana uslovljava da prihvati i dodatne obaveze koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u vezi s predmetnim sporazumima. Naime, neosporno je da visina plata predstavlja poslovnu odluku privrednog subjekta, te da ne može biti određena Odlukom ili ugovorima koje Zavod sklapa sa ugovornim apotekama.

Konkurencijsko vijeće nije ocijenilo relevantnom za ovaj predmet Odluku Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, broj AP-4010/08 od dana 12.10.2011. godine, jer se navedena apelacija kao ni presude protiv kojih je apelacija uložena ni na koji način ne odnose na Odluku o osnovama, kriterijima i mjerilima za zaključivanje ugovora između Zavoda i zdravstvenih ustanova niti na Ugovore koji proizilaze iz Odluke.

Imajući u vidu navedeno Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tačkama 1. i 2. dispozitiva ovog Rješenja.

Radi neospornog utvrđenog kršenja iz člana 4. stav (1) tačka e) Zakona Konkurencijsko Vijeće je naložilo Vladi Ze-do da u roku od 60 dana od dana prijema ovog Rješenja, izmjeni član 17. stav (3) tačka 6. Odluke, kao i da Zavod u roku od 90 dana, izmjeni član 3. svih Ugovora zaključenih između Podnosioca zahtjeva i Zavoda, te da u ostavljenom vremenskom roku dostavi na uvid Konkurencijskom vijeću dokaze o izvršenju obaveze.

Takođe, Zavod je dužan u utvrđenom roku izmijeniti i ugovore zaključene sa svim ugovornim privatnim apotekama koje djeluju na području Zeničko-dobojskog kantona.

Imajući u vidu navedeno, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tačkama 3. i 4. dispozitiva ovog Rješenja.

Konkurencijsko vijeće u postupku utvrđivanja zabranjenog sporazuma iz člana 4. stav (1) Zakona u vezi navoda Podnosioca zahtjeva koji se odnose na visinu marže za lijekove i rokova plaćanja je utvrdilo:

- da član 84. Zakona o lijekovima F BiH određuje da u cilju obezbjeđenja što bolje dostupnosti lijekovima u Federaciji BiH, federalni ministar zdravstva ima pravo provođenja kontrole cijena lijekova i to: određivanjem visine veleprodajne i maloprodajne marže lijekova, odobravanjem interventnog uvoza lijekova u slučaju prekoračenja cijena na domaćem tržištu, odnosno u slučaju da visina cijene otežava normalnu opskrbu lijekovima, utvrđivanjem referalnih cijena, te je federalni ministar zdravstva na osnovu navedenog člana 84. donio Pravilnik o određivanju visine veleprodajne i maloprodajne marže lijekove, kojim je određena da maloprodajna marža lijekova u apotekama u Federaciji Bosne i Hercegovine iznosi maksimalno do 30% na nabavnu cijenu lijeka;
- da je članom 38. Zakona o zdravstvenom osiguranju F BiH propisano da ugovori između kantonalnog zavoda zdravstvenog osiguranja i privatnih zdravstvenih ustanova sadrže: vrstu, obim i kvalitet zdravstvenih usluga koje zdravstvena ustanova pruža osiguranim licima, naknade koje kantonalni zavod zdravstvenog osiguranja plaća za pružanje ugovornih usluga, način obračunavanja i plaćanja usluga i druga uzajamna prava i obaveze osigurača, a stavom 2. istog člana je propisano da će se osnovi, kriteriji i mjerila za zaključivanje navedenih ugovora odrediti kantonalnim propisima;
- da je Vlada Ze-do donijela Odluku, koja u članu 3. propisuje da se obim i struktura zdravstvenih usluga u primarnoj, konsultativno – specijalističkoj, sekundarnoj i tercijarnoj zdravstvenoj zaštiti utvrđuju primjenom Odluke o utvrđivanju standarda i normativa zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja i izraženi su u bodovima, dok stav 2. navedenog člana propisuje da raspoloživa sredstva za finansiranje zdravstvene zaštite, utvrđena u Finansijskom planu za tekuću godinu, stavljaju se u odnos sa utvrđenim brojem bodova za obujam i strukturu primarne, konsultativno – specijalističke, sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite;
- da je na osnovu člana 3. Odluke, Upravni odbor Zavoda dana 10.2.2011. godine donio Odluku broj: 01-100-17-22/11 kojom se Podnosiocu zahtjeva, odnosno svim ugovornim apotekama propisuje marža na ime naknade za izdavanje lijekova u visini 16%;
- da je Upravni odbor Zavoda donio Odluku o visini marže na osnovu odredbi Zakona o zdravstvenoj zaštiti i Zakonu o lijekovima, koja je određena u jednakom iznosu za sve ugovorne apoteke u Federaciji BiH te je ista u skladu sa Pravilnikom o određivanju visine veleprodajne i maloprodajne marže lijekove;
- da je članom 8. Ugovora o međusobnim odnosima, pravima i obavezama Apoteke, Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona i domova zdravlja u snabdijevanju lijekova sa Liste lijekova koji se mogu propisivati i izdavati na teret

sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja propisano da je rok za plaćanje računa za izdate lijekove 240 dana od dana ispostave fakture;

- da Zavod provede proceduru javne nabavke i bira najpovoljnijeg dobavljača/veledrogeriju za nabavku lijekova sa liste lijekova koji se mogu propisivati i izdavati na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja te potpisuje trojni ugovor između Zavoda, Doma zdravlja i veledrogerije, u kojem se preciziraju rokovi plaćanja dobavljačima i apotekama, te u skladu sa tim ugovorima apoteke nisu obavezne plaćati lijekove dobavljačima prije nego Zavod ne prebaci apotekama sredstva namijenjena u te svrhe, što je potvrdio i punomoćenik Podnosioca zahtjeva na drugoj usmenoj raspravi, održanoj dana 17.1.2012 godine;
- da je uvidom, u Ugovor o snabdijevanju ugovornih apoteka Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko – dobojskog kantona lijekovima sa liste lijekova koji se mogu propisivati i izdavati na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja, broj: 01-37-6152/09, od dana 15.3.2010. godine, utvrđeno da se isti uslovi koji se odnose na rokove plaćanja iz ovog ugovora primjenjuju i na javne i na privatne apoteke;

Konkurencijsko vijeće je na osnovu navedenoga, a vezi visine marže koju Zavod propisuje apotekama, kao i rokove plaćanja računa za izdate lijekove, zaključilo da u navedenim slučajevima ne postoji sprječavanje, ograničavanje i narušavanje tržišne konkurencije Zakona iz člana 4. stav (1) tačka:

- a) direktno ili indirektno utvrđivanje kupovnih i prodajnih cijena ili bilo kojih drugih trgovinskih uslova;
- b) ograničavanje i kontrolu proizvodnje, tržišta, tehničkog razvoja ili ulaganja;
- c) podjelu tržišta ili izvora snabdijevanja;
- d) primjenu različitih uslova za identične transakcije sa drugim privrednim subjektima, dovodeći iste u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju.

Imajući u vidu navedeno Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački 8. dispozitiva Rješenja.

5. Novčana kazna

U smislu člana 48. stav (1) tačka b) Zakona, novčanom kaznom u iznosu najviše do 10% (deset) vrijednosti ukupnog godišnjeg prihoda privrednog subjekta, iz godine koja je prethodila godini u kojoj je nastupila povreda zakona, kaznit će se privredni subjekt, ako zaključi zabranjeni sporazum na način propisan odredbama člana 4. Zakona.

Polazeći od nesporno utvrđene činjenice da su Vlada Ze-do i Zavod prekršili odredbe člana 4. stav (1) tačke e) Zakona, Konkurencijsko vijeće je izreklo, u smislu člana 48. stav (1) tačka a) Zakona, novčanu kaznu u iznosu od 20.000,00 KM (dvadesethiljada)Vladi Ze-do i novčanu kaznu u iznosu od 10.000,00 KM (desethiljada) Zavodu.

Konkurencijsko vijeće je prilikom izricanja visine novčane kazne uzelo u obzir namjeru te dužinu trajanja povrede Zakona, kao i posljedice koje ista imala na tržišnu konkurenciju, u smislu člana 52. Zakona.

S obzirom na visinu izrečene novčane kazne, Konkurencijsko vijeće nije imalo prvenstveno za cilj kažnjavanje zbog kršenja Zakona, već da upozori Vladu Ze-do i Zavod na obavezu poštovanja pravila tržišne konkurencije utvrđenih odredbama Zakona.

Prilikom utvrđivanja visine kazne izrečene Zavodu, Konkurencijsko vijeće je u obzir uzelo činjenicu da je Zavod zaključujući predmetne Ugovore djelovao na osnovu odredbi Zakona o zdravstvenoj zaštiti i predmetne Odluke, odnosno provodio je propise /odluke viših institucija vlasti (Vlade Ze-do).

U slučaju da se izrečene novčane kazne ne uplate u utvrđenom roku iste će se naplatiti prisilnim putem, u smislu člana 47. Zakona, uz obračunavanje zatezne kamate za vrijeme prekoračenja roka, prema važećim propisima Bosne i Hercegovine.

Nakon sagledavanja svih relevantnih činjenica i dokaza Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tačkama 5., 6. i 7. dispozitiva ovog Rješenja.

6. Troškovi postupka

Konkurencijsko vijeće je visinu troškova postupka utvrdilo na osnovu odredbi člana 105. stav 2. i 3. Zakona o upravnom postupku BiH, a u skladu sa odredbama Zakona o advokaturi Federacije Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik Federacije BiH», br. 40/02 i 18/05) i Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata («Službeni glasnik Federacije BiH», br. 22/04 i 24/04) (u daljnjem tekstu: Tarifa).

Podnosilac zahtjeva je podnio zahtjev za nakanadu troškova u iznosu od 3.818,00 KM, i to: iznos od 805,00 KM za sačinjavanje Zahtjeva za pokretanje postupka, iznos od 805,00 KM za pristup usmenoj raspravi dana 13.10.2011. godine, iznos od 208,00 KM za upotrebu vlastitog vozila na relaciji Žepče-Sarajevo-Žepče, iznos od 1.000,00 KM na ime administrativne takse na Zahtjev za pokretanje postupka i iznos od 1.000,00 KM na ime administrativne takse na odluku po zahtjevu za pokretanje postupka.

Konkurencijsko vijeće je odlučilo priznati samo troškove zastupanja koji su bili nužni i opravdani u ovom postupku, a obračun istih je izvršilo u skladu sa članom 18. stav (2) i člana 22. Tarife, imajući u vidu i odredbu člana 31. stav (5) Zakona o advokaturi F BiH.

U skladu sa navedenim, Konkurencijsko vijeće je Podnosiocu zahtjeva priznalo slijedeće troškove: iznos od 240,00 KM za sačinjavanje Zahtjeva, iznos od 360,00 KM za pristup usmenoj raspravi dana 13.10.2011. godine, iznos od 208,00 KM za upotrebu vlastitog vozila na relaciji Žepče-Sarajevo-Žepče, iznos od 1.000,00 KM na ime administrativne takse na Zahtjev za pokretanje postupka, što sve ukupno iznosi 1.808,00 KM.

Imajući u vidu navedeno Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački 9. dispozitiva Rješenja.

7. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovog Rješenja nije dozvoljena žalba.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema, odnosno objavljivanja ovoga Rješenja.

Predsjednik

Ibrica Lakišić

Dostaviti:

- **Podnosiocu zahtjeva**
- **Vladi zeničko-dobojskog kantona**
- **Zavodu za zdravstveno osiguranje Zeničko-dobojskog kantona**
- **u spis predmeta**
- **arhiv Konkurencijskog vijeća**